

זעת חכמים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה. והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

גליון מס': 344 פרשת: לך לך שבת קודש י"ג חשוון תשפ"א (31 באוקטובר 2020 למניינם)

ר"ת	כניסה	יציאה
18:05	17:29	16:33
18:08	17:27	*16:16
18:03	17:27	16:21
18:06	17:30	16:34

*לנוהגים 40 דק' 15:56

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

אמונה בהשגחה פרטית

הפירוש גיבור צייד לפני ה'. ועם כל זה אברהם אבינו בשלמות האמונה שלו של ארבעים שנה, ניצחו והפילו מעל השכל והטבע את נמרוד שמהשמים נגזר עליו להיות גיבור. צא ולמד כח האמונה עד היכן מגיע.

ורואים כך בפרשה על שרה אימנו שהיתה עקרה שנים רבות עד גיל תשעים שנה. והפסוק בפרשה כתוב על שרה אימנו שאמרה לאברהם הנה נא עצרני ה' מלדת. איזה דרגה עצומה באמונה. לא אמרה סיבה גופנית, חומרית, מעשית, רפואית. (ארכימנלי בלע"ז). אין סיבות. יש רק סיבה אחת עצרני ה'! והדברים נוראים. כמה כבוד שמים יש כאן. להרגיש תמיד הכל מהשמים בלבד.

ומבואר בזהוהר הקדוש (בכאמית יא. יא.) דבר נורא מפחיד. כאשר צחקה שרה שנולד יצחק, זה היה צחוק של שמחה. אבל בעיני הרואים והשומעים שהם עמי הארץ היה נשמע קצת כעין זלזול בכבוד שמים ח"ו. כאילו בגיל כזה של זקנה בגיל 90 עדיין אפשר ללדת. ונענשה על כך שלא זכתה לראות חופתו של יצחק אבינו.

כלומר גם משפט נכון של אמונה, אם ח"ו יש בו משמעות שאינה מובנת בעיני הציבור ולא ניכר האמונה באותו מעשה או אותו משפט שיוצא מהפה. זה חילול השם! זה מסוכן! שלמות האדם במחשבה, בדיבור במעשה צריך להיות אמונה!

כאשר יש צרות וייסורים וקשיים ובעיות ועיכובים ובלבולים ומחסומים ושאר מרעין בישיני רח"ל. יש להפעיל מיד את האמונה ולא את השכל! ולהאמין באמונה שלימה שהכל תלוי במצוות, במעשים טובים ושלמות באהבת ישראל. וזוה זוכים לקבל שפע גדול וחסדים גדולים מה' יתברך. וצריך להתפלל לזכות להגיע לדרגות כאלה באמונה בהשגחה. והיתה לה' המלוכה. שבת שלום.

ע"ש. ומבואר במשנה (מסכת ערויות פק' ב') אבא מוריח לבניו חמישה דברים, נוי, כת, עושר, חכמה, ושנים. וחכמה זה גם חכמה של יראת שמים ואמונה בה' יתברך, כמו שנאמר: ראשית חכמה יראת ה'! ואנחנו עם ישראל קיבלנו ירושה מהאבא הגדול אברהם אבינו שלמות באמונה בה' יתברך.

אמונה בהשגחה פרטית, זה מעל השכל, מעל הטבע, מעל המציאות, מעל הכח! כי כל מה שקורה בעולם, הוא מאמין ויודע שזה מה' יתברך בלבד! ומהשמים מתנהגים איתו גם כן מעל השכל והטבע. וככה רואים אצל אברהם אבינו. במלחמה שעשה אברהם אבינו עם תלמידי הישיבה נגד נמרוד הרשע והמלכים, מבואר בבניא בהפטרה יתן כעפר חרבו, כקש נידף קשתו. ופרש רש"י אברהם אבינו זורק קש וזה נעשה קשתות... זורק עפר במלחמה על הגויים וזה נעשה חרבות... ממש נגד הטבע והשכל! ומפורש כן בגמרא (תענית כ"א.) ע"ש, וזה מהשמים נס ופלא. ולמה? כי כל מידותיו של הקדוש ברוך הוא מידה כנגד מידה (סנהדרין כ"ג.) וכמו שאמונה זה מעל השכל, ומי שזוכה לחיות כך תמיד, וכל מעשה, וכל דבר שבעולם לא מסביר לפי השכל אלא לפי האמונה. זוכה גם מהשמים עושים איתו לא על פי השכל. עפר נעשה חרב, קש נעשה קשתות. לפי האמונה חמש ועוד חמש זה לא חייב להיות עשר זה יכול להיות מאה! ואשרינו שזכינו לקבל מצוות אמונה מה' יתברך וזכינו להורים כאלה כמו אברהם ושרה. בעלי אמונה בשלמות.

ובזה מובן הפסוק בפרשת נח על נמרוד הרשע, הוא היה גיבור ציד לפני ה'. מה פירוש לפני ה'? ורש"י מפרש שפסוק זה נאמר לאות גנאי על נמרוד הרשע שהיה מורד במלכות שמים ע"ש. והמהרש"א (סנהדרין כ"ג.) פירש פירוש נפלא, שמבואר בגמרא (נדרים ט"ז.) שיש מלאך הממונה על ההריון, שלפני כל הריון הולך לה' עם ההריון וה' יתברך אומר לו מה הוא יהיה, גיבור, חלש, חכם, טיפש וכו'. וכאשר התעברה אימו של נמרוד אמר ה' יתברך על נמרוד שיהיה גיבור. וזה

בגמרא במסכת נדרים (כ"ג.) מבואר: בן ג' שנים הכיר אברהם אבינו את בוראו, שנאמר "עקב אשר שמע אברהם בקולי" ופרש רש"י כמניין עק"ב שנים שמע אברהם בקולי! דהיינו, כל שנותיו של אברהם אבינו היה קע"ה, תוריד מהם קע"ב כמניין עקב, נשאר 3 שנים, שבהם אברהם לא הכיר את ה', כי הוא התחיל להכיר את ה' מגיל 3 ומעלה. ומכאן, בן ג' שנים הכיר את בוראו.

ומאידך, הרמב"ם (כפ"ק להלכות עבודה זרה) כותב: וכן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו. וכבר העיר על דבריו הראב"ד ז"ל שזה נסתר מהגמרא כנזכר לעיל.

ותירץ מרן הכסף משנה, שבאמת התחיל להבין את ה' יתברך בן ג' שנים, אלא שהשלים את האמונה להבין ולהשכיל רק כשהגיע לגיל ארבעים שנה. ע"ש. כלומר קרוב לארבעים שנה למד ולימד וחקר ודרש, ורק אז זכה להגיע לשלמות של אמונה בה' יתברך.

וזה מתאים לגמרא (ע"ז י"ג.) שמבואר שם שמסכת עבודה זרה של אברהם אבינו, היו בה ארבע מאות פרקים. ע"ש. וכנראה שהיה שם הלכות ודינים של איסור עבודה זרה, וגם הרצאות, דרשות, חיזוקים, ודרגות נפלאות באמונה בעיון נמרץ עד כדי כך שהסכים להכנס לכבשן האש לכבוד ה' יתברך ולא לעבוד עבודה זרה (כמבואר במצ"ח ס"פ נח).

אמונה בהשגחה פרטית זו דרגה גבוהה מאוד, כי מהות האמונה בהשגחה פרטית, היא ביטול השכל ממש! להתנהג כמו בהמה, לא מבין, לא שומע, ולא רואה כלום, אלא רק אמונה בה' יתברך! ואברהם אבינו זכה להיות בעל אמונה גדול, ובשכר זאת זכה לדרגה של נבואה שה' יתברך דיבר איתו.

בגמרא (סוטה י.) מבואר, לפני כל אדם מגישים ונותנים מה שרגיל בו. לפני שותי יין מגישים יין. לפני עובדי אדמה ופרדסים מגישים פירות וירקות. והוסיף הבן יהודע (ס"ט.) לפני עובד ה' באמונה שלימה, מגישים תמיד מעשי אמונה! וזוכה בעל אמונה שרואה תמיד אמונה בה' יתברך בהשגחה פרטית.

אתה מאושר, רק לא ידעת עד כמה...

שלום וברכה מורי ורבותי!

במסגרת השאלות הרבות הנשאלות בתגובה לכתיבת המאמרים במסגרת זו ואחרות, ובפרט בתגובה לשיחות במסגרת "החיזוק היומי" (להזכירם, להאזנה ולהאטרופות בכל דרך - 0007-768-052). נשאלות, ברובן המוחלט, שאלות בעלות אופי זהה, כאשר במרכזן השאלה - מדוע נברא הסבל בעולם ואיך ניתן להתגבר עליו. כשעל כולן השאלה הנשאלת ביותר: האם כל מאמרי השמחה ושלוות הנפש נכונים גם לגבי אדם שעובר סבל כלשהו, או רק למי שחייו בלאו הכי יפים מדהימים נוחים ואינו יודע צער?

ניתן היה לומר שמה שגורם לתדירותה של שאלה זו, הוא עומס הצרות והבעיות אותן המיט המין האנושי על עצמו בדורות האחרונים. ניתן לומר גם, מאידך, שדווקא הפינוק הרב, תוחלת החיים הגבוהה והשפע המתבטא מכל עבר, מעידים כי שאלות אלו אינן נובעות דווקא ממצבו הקשה של הדור, אלא להיפך - מרוב שפע טוב ופינוק, נעשו בני האדם מעונגים יותר ודורשים חיי רווחה עד שדי בכל הפרעה ולו הקלה ביותר להעיב על אושרם.

אולם, אם נקרא יחד את דברי הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה (פ"א ה"ט), בהן מתאר הוא את חיוב לימוד התורה, נמצא שעשה זאת בזו הלשון: "כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורים, בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו, אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים, ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה שנאמר והגית בו יומם ולילה", עד כאן לשון קודשו. מה שמבדיר לנו שגם הרמב"ם בדרור וברמתו הרוחנית הגבוהה, השכיל להעמיד בראש סולם הקשיים את האדם בעל אשה ובנים, אף מעבר לעני ומעבר לבעל הייסורים. כך, שבכל דור מסע החיים היה קל במיוחד, כאשר המסע של להנהיג ולכלכל את המורכב מרעיה וזאטוטים טהורי עיניים, היתה ועודנה אחת המשימות הקשות לצליחה ודורשות הדרכה מיוחדת אף לקביעת עיתים לתורה.

אם כן, הבה נסכם שהקושי אכן קיים, וניהול החיים והמשפחה בכל דור הינו נטל לא קל, כך שעוד בטרם נייחד את הדברים על קשיים כלכליים, משפחתיים, רפואיים ואחרים, נצטרך לתת את הדעת על אותן שמחת חיים ושלוות נפש נחשקות והדרך להגיע אליהן.

נוסיף לכך את אותם שאינם גומרים את החודש [וכמה בינינו מעידים על עצמם שהם אכן כן גומרים את החודש?], וצאת אותם שמצבם הבריאותי הינו מי יודע מה? [וכמה בינינו אומרים שהוא כן מי יודע מה?]. ועל גבם נוסף את אותם שלכל הדעות יש להם את הזכות להיקרא "בעלי ייסורים" - מהאנשים שזכו על ידי ה' יתברך למחלות או לכאבים שאינם בעלי חלוף, עד אותם שמצבם הכלכלי אינו מרשה להם אף את 'המינימום' הנצרך ביותר. ועד לאותם המייחלים לזיווג, זרע בר קיימא או כל משאלה נחשקת אחרת ואשר מבלעדיה חיייהם אינם חיים.

האם באמת ניתן לדרוש גם מאנשים כאלה לשמוח בשמחת החיים? האם ניתן להאמין שאף במצבים קשים אפשר לעבור חיים שקטים ושלווים ואווירה שאינה נפגמת ממסע החיים ואף לא מהבעיות הקריטיות האישיות האופפות אותם?

ובכן, מורי ורבותי, בפרשתנו, כאשר פונה הקדוש ברוך הוא אל אברהם אבינו ומבקש ממנו לצאת לגלות אל הלא נודע, הוא אומר לו את המילים כדלהלן: "לָךְ לָךְ מֵאֲרָצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ, וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדְּלֶה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרִכְּךָ" (בראשית י"ב, ט-יג).

מצד אחד, דורש האלוקים מאברהם אבינו את הקשה שבדרישות: צא מביתך ומעיירת הולדתך אל הלא נודע ואל תשאל אף להיכן, אולם, מאידך, מבטיח לו האלוקים שכל הדברים הרעים וכל הבעיות האמורות לעבור על עוברי הדרכים, לא רק שלא יעברו עליו, אלא ההיפך הגמור מכך - הוא יזכה בכל אחת מההתמודדויות הללו להצלחה עצומה.

אברהם, אשר ההיכרות שלו עם בורא העולם היתה די חדשה וטריה יחסית לממדי הדורות, סומך על האלוקים ומקבל את דרישתו ויוצא אל הלא נודע.

ננסה נא יחד להיכנס להלך מחשבתו של אברהם אבינו, ולהבין מה עבר עליו באותה השעה.

אברהם, לאחר מגוון ניסיונות וקשיים שבראשם המתנתו העיקשת לזכות בזרע של קיימא, נדרש מהאלוקים לעזוב ולהיפרד לא רק מהדור הבא שאין לו, אלא גם מדור העבר המלווה אותו בשעותיו הקשות. במחשבתו של אברהם התרוצצו באותה השעה השאלות - מהיכן אתפרנס? מי יעניק לי כתף תומכת? מי יעמוד לימיני בעת צרה? והחמור מכל - הדרך ממעטת בבנים (כפי ש'בנים ונעשים'). כך, שאם כאן לא זכיתי לילדים, כל שכן וקל וחומר שברוך לא אוזכה לכך.

אולם, עם כל זה, נוטל על עצמו אברהם אבינו את הסיכון, צורך את מיטלטליו ויוצא לדרך. וזאת, משום שלאחר היכרותו הקצרצרה עם בורא העולם, מבין הוא שמי שיצר את יצירת המופת הזו הנקראת "כדור הארץ", ומי ש"מדליק" את השמש ואת הירח מדי יום ומנהל את חיייהם של מיליוני ועד מיליארדי בריותיו (בהתאמה), ידע גם טוב לא פחות לגבות את בנו יחידו, וכאשר ידרוש ממנו דרישה כלשהי יצליח למלא את כל הצטרכויותיו באותה דרישה.

מורי ורבותי, כולנו בנים של אברהם אבינו וכולנו ירשנו ממנו את אותם כחות, את אותה מסירות נפש. אין לאף אחד מאיתנו כסף שקיבל מאברהם אבינו, לא נכסים, ובמידת מה - אף לא סוג מופשט של אורחות חיים. הדבר העיקרי והבלעדי אותו קיבלנו מאבינו אברהם הוא - אותה "מסירות נפש", אותה אמונה יוקדת, אשר מעניקה לנו את הכח ואת ההבנה לראות כבמחזה ממש את בורא העולם עומד לימינו ומוליכנו צעד אחר צעד בכל מישורי החיים.

אדם שמשכיל להבין שה' נמצא לצידו והוא זה שנותן לו את הבעיות וממילא גם את פתרונן. הוא זה שמעניק לו את ימי הקושי וממילא גם

את האפשרות ואת הכח לעבור אותם, הוא שמעניק לו את המשפחה המורכבת וממילא גם את התבונה לנהל אותה. מצליח לא רק שלא להישר מהעומס המוטל על כתפיו, אלא להיפך - להיות שמח ומאושר בכל אחד ואחד מהפרטים הללו, לקחת כל ניסיון, לרומם אותו, לנשק ולחבק אותו, ולפצוח עמו בריקוד.

זה נכון גם לגבי מחלות חשוכות מרפא וזה נכון גם לגבי קשיים כלכליים גדולים מאד ומאד מאד (בהתאמה...). לא משנה באיזו רמה אתה נמצא, ולא משנה מה עובר עליך ביום יום, ככל שתבין יותר עד כמה ריבונו של עולם הוא זה העומד לימינך וכל אשר הוא עושה לטובתך הוא, ניתן בידך גם לפצוח בריקוד ולומר לו "תודה".

גם המוות לא יפריד בינו לבינך, כי גם אז יעמוד ריבונו של עולם לימינך, ולהיפך - אז תהיה גם יותר קרוב אליו. אם מהצרה הגדולה והרחוקה ביותר של בני האדם אין לך לחשוש, ודאי שכל יתר הדברים קטנים כל כך לרמתך הרוחנית הגבוהה ועם כל אחד ניתן לפצוח בריקוד של תודה והלל לריבונו של עולם.

כל זה היה נכון לו באמת היה כל אחד מלא בסאת ייסורים, כל שכן וקל וחומר בימינו אנו בהם כל אחד זוכה והדברים הטובים והמופלאים אותם קיבל מריבונו העולמיים עוטפים אותו בחום ואהבה יומיומיים עד כדי כך שלא ניתן למצוא אדם שיוכל להגדיר את מנת הסבל והייסורים שלו אפילו כעשרה אחוזים ממנות הטוב והשלימות אותן קיבל מריבונו של עולם, וגם זה רק לאחר הכפלה בה מכפיל כל אדם את צרותיו פי כמה...

אני חוזר: לא ניתן למצוא אדם שיוכל להגדיר את מנת הסבל והייסורים שלו אפילו כעשרה אחוזים ממנות הטוב והשלימות אותן קיבל מריבונו של עולם, וגם זה רק לאחר הכפלה בה מכפיל כל אדם את צרותיו פי כמה.

עם השפע הגדול והאמיתי אותו קיבלת מריבונו העולמיים, ועם השפע אותו מבין אתה באיחור מה הסובב אותך, לא ניתן לרעג להיות 'מצוברח' או אפילו לא להיות אדם שאינו מאושר. כל אחד מאיתנו ברגעים אלו ממש מסכם את חייו, מבין את תשעים האחוז הדברים המדהימים העוברים עליו, מבין עד כמה עשרת האחוזים מהדברים שהיו נראים לא נעימים כל כך הם נחלתו של הקדוש ברוך הוא ומתנתו האישית בהתאמה מלאה, ולאחר הבנה שכל המאה אחוז הם ברכה וטובה פוצחים בריקוד ויוצאים בשירת הלל לפני ריבונו של עולם על כל הטוב אשר גמלנו.

(הפעם חשובה: הדבר היחיד עליו מורה ואזריז להטעור הוא הפסד רוחני, כיוון וכל הפסד שזהו ניתן לך כחלק ממערכת החיובים והחיים נהנית טבעות נרע. כמו כן ניתן להצליח בעל עזר היחיד גמתי כאשר הוא גורם לאי יציבות בכוונות ודחומה, אולם גם אז יש למקד את העניין ולא להיכנס ללחיצות לייאוש מואד הרוחני. וכדברי מורנו רבינו רעננו שליט"א שאין "להתוודע" על הארה, כי אם לקבלה נחשבה ו"לכבש יפה" חיים טובים יותר, אולם עלם העביה הוא התאמה כדור שזעם כל הצער לטובתנו הלא).

בברכת הצלחה רבה לכולנו בדרך החדשה וברכת הצלחה בהנחלתה לבנינו ולבני בנינו, וברוכים תהיו!

לגדל תוכי בבית

שאלה: הילדים רוצים לגדל תוכי בבית, האם יש עם זה בעיה הלכתית?
תשובה: אין בזה בעיה, במידה ויודעים להשתמשעשע איתו על פי ההלכה. אולם יש להזהר שלא יאכלו בני הבית לפני שנותנים לתוכי לאכול, והתוכי לפני כולם! וגם לדעת שבשבת התוכי מוקצה, ואסור לטלטלו. וגם לדעת, שיש להזהר שלא יהיה בבית ריח רע של צואה מהתוכי, שאם כן יהיה אסור לברך ברכת המזון, ולא ברכות, ולא קידוש והבדלה, ליד הכלוב של התוכי.

אדם שאינו מאמין בגילוי אליהו הנביא, אם נחשב ככופר

שאלה: אדם שלא מאמין בגילוי אליהו הנביא, דהיינו שאליהו הנביא מתגלה לצדיקים, האם יש לו דין של כופר?
תשובה: לא נראה שיש לו דין כופר, חס ושלום. והרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ג), מביא את כל ההלכות הקשורות למינים, לאפיקורסים ולמומרים, ולא הביא פרטים על גילוי אליהו הנביא. ואיש כזה צריך לחזקו וללמדו תורה, ואז יחזור בו בודאי.

לדוגמא, לתת לו דוגמאות מהש"ס שאליהו הנביא דיבר עם תנאים, וכגון בגמרא ברכות (ג), ובגמרא קידושין (מ), ובגמרא כתובות (סג), ועוד מקומות כידוע.

ואפילו רבנו הקדוש היה מגיע כל ערב שבת קדש לבית, ועושה קידוש לאשתו (כתובות קג), אז כל שכן אליהו הנביא, והבן. וכן הסיפור על אליהו הנביא והרמ"א, שהובא בספר "שאל אביך ויגדך", ע"ש.

כפופים תמיד להוראות הרבנות המקומית

שאלה: מסעדה וכיוצא בזה, שהרבנות המקומית לקחו להם את תעודת הכשרות, ואנשים מחוסר ידיעה נכנסים שם לאכול, האם ישנה חובה להודיע להם שאין שם תעודת כשרות?

תשובה: לכתחילה יש לבדוק קודם אם יש לבעל המסעדה תעודת כשרות אחרת, ואם באמת אין לו תעודה כלל ועיקר, חובה קדושה להזהיר את הציבור הרחב שלא לאכול שם. ואף שבעל המקום הוא אדם דתי, אי אפשר לסמוך עליו, משום שאדם קרוב אצל עצמו, ואינו נאמן (עי' סנהדרין טו).

ולמעשה, תמיד יש להזהר להיות כפוף להוראות הרבנות המקומית, וזה מצוין (ועי' שבת קל).

שאם זוג מבוגרים רוצים תאומים, שמתר לבקש ולהתפלל, משום שאם מתפללים על זה, אז חלק מהתפלה זה גם על צער לידה. וכי בלידה של אחד אין צער לידה, ופסוק מפורש בתורה הוא "בעצב תלדי בנים". ובאמת שבתוספות ובר"י הזקן בקידושין (סג), לא פירשו כרש"י, אלא כפשוטו "צער לידה", כלומר יולדת בקושי. וגם זה כמובן משמים, ומתפללים ומבקשים מה שרוצים. והעיקר שלא לבקש נס, ותאומים זה לא נס.

רכישת מוצר מחנות המוכרת מוצרים האסורים על פי ההלכה

שאלה: האם יש איסור לקנות מוצרי חשמל מחנות חשמל ואלקטרוניקה המוכרת בין היתר סמארטפונים, או מוצרים אחרים האסורים על פי ההלכה?
תשובה: אין איסור, ואפשר לקנות את מה שמותר. אלא שיש להזהר שלא יהיה שם הסתה או השפעה שלילית, כאשר רואים כאלה דברים.

תיקון בגדי נשים שאינם צנועים

שאלה: אשה התופרת בגדי נשים, ולעתים שצריכה לתקן בגדים שאינם צנועים, האם זה מותר?

תשובה: כלל גדול בעבודת ה' יתברך, צריך להציל מה שניתן להציל. ואם תלך אותה אשה לתופרת שאינה שומרת מצוות, היא תוסיף לקלקל אותה עוד יותר. ומאידך, תופרת שומרת מצוות יכולה לטפסף לה פה ושם על צניעות ועל מצוות, ולכוין אותה למדרשייה תורנית, וזה מצוין.

וכן ספרית נשים המנצלת את עבודתה לעורר את אותה אשה שאינה שומרת מצוות על צניעות, טהרת המשפחה וחינוך הבנים, וזה מצוין.

וכן ניתן לעשות שידוך עבור בני זוג שאינם שומרים תורה ומצוות, ועל ידי זה לקרב אותם ולכוין אותם לטהרה ולצניעות עד כמה שאפשר, וזה מצוין.

ואוי ואבוי כאשר יש איש קשר עבריין, או ספרית רשעית, או סתם ספר נשים, וכן תופרת אופנתית שתהרוס אותן לפי המודע, שמצוה וחובה קדושה להציל כל מה שניתן להציל. וכידוע מרבנו הרמב"ם זיע"א שהיה אומר, **מוטב שיאכל רוטב ולא שומן עצמו** (והובא ביבי"א

ח"ח י"ד סי' קלז).

הבעל הוא הפסיכולוג של אשתו

שאלה: אשה שבעקרון היא אשה טובה, צנועה ומנהלת אורח חיים חרדי, אולם יש לה בעיית מזג, ולעתים היא נתקפת בהתקפות של כעס וזעם, וכשזה קורה, זה מגיע אפילו עד לניבולי פה.

אני אמנם יודע שגם לי יש חלק בכך (ראוי חסר לי בהקפדה על שמירת העניינים, ראיתי בספרים זהו משפיע על האשה), אך שאלתי היא האם צריך לקבל זאת כך, או שאנו אמורים לטפל בבעיה?
תשובה: צריך לקבל זאת, להרגיע אותה, ולהיות הפסיכולוג שלה, ולא לגרום לה להתקפי זעם. בעל טוב המכיר את אשתו, בודאי יודע מה כדאי לומר, ומה עדיף שלא לומר. וגם כשהוא כבר אומר, הוא יודע כיצד לאמרו, והיינו עם הקדמה נכונה, ואחר כך לומר מלה טובה ומלות חיבה, ורק אחר כך לומר את ההערה, וזה מצוין. ובעל זה, הוא יהיה המטפל האישי לבעיה של אשתו, אחרת היא תצטרך טיפול נפשי ורפואי, וחבל.

בעל שמדבר כל הזמן שלילי

שאלה: רצייתי לשאול שאלה בענייני לשון הרע. כיצד עלי לנהוג עם בעלי, שיש לו סגנון דיבור שלילי שאינו מוצא חן בעיני, האם לומר לו שהוא כל הזמן מדבר שלילי וחושב שלילי, וזה מפריע לי? וכיצד ניתן לשנות זאת?

תשובה: האשה צריכה תמיד לדבר עם הבעל בלשון מכובדת. והרמב"ם פסק, שצריכה אשה להתנהג בכבוד בפני הבעל כמו מלך (רמב"ם ספ"ט מהל' אישות). ועוד, שבין בעל ואשתו מדברים קצת יותר בחופשיות ויותר פתוח. ומסתבר שאין לבעל היקר כוונה לקלות ראש או לספר לשון הרע, כך שצריך להתנהג בעדינות, ולדעת להעיר בחכמה גדולה שהמלך לא יפגע. ועל כל בעיה כדאי לבני הזוג להתייעץ עם החכם, וזה מצוין.

להתפלל על תאומים

שאלה: א. האם נכון להתפלל ולקוות שנזכה למות על קידוש ה', והרי רבי עקיבא ציפה כל חייו למצוה זו (כמ"ט במסכת ברכות סא)? ב. האם נכון לאיש ואשתו להתפלל שיוולדו להם תאומים, והרי הגמרא בקידושין (יב) קוראת ללידת תאומים "צער לידה" (עי' בבב"א)?

תשובה: א. נכון, ורואים כן בתפלה בכמה מקומות. ובפרט באמירת "ה' אחד", "בכל נפשך", "נפשי אשא" וכיוצא בזה, שזה חובה ממש.

ב. שאלה יפה. ובגמרא ברכות (ס), מבואר שצריך להתפלל על בן זכר. ומסתבר